

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemani velja: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 217.

V Ljubljani, v četrtek 23. septembra 1886.

Letnik XIV.

Petrolej.

Kdo bi si bil mislil, da se bo ta smrad kedaj dvignil do tolikošnje pomenljivosti, kakor se je; kdo bi se bil domneval, da bo prav on provzročil napetost, če ne še kaj več med Avstrijo in Ogersko! Pa pustimo to in se obrnimo rajši k stvari sami. Toliko smemo trditi, da je petrolej poleg avstro-ogerske banke najimenitnejša in najpomembnejša točka, ki bo prišla v teku bodočega zasedanja v državnem zboru na dnevni red. Naši čitatelji se bodo izvestno še dobro spominjali, kake borbe so bile že letošnje poletje na Dunaji zaradi petroleja in uvozne carine nanj. Spominjali se bodo tudi sleparij, ki so se s petrolejem na Reki uganjale, kjer so židje dolgo časa državo za nos vodili in jo odškodovali, sami pa bogateli, ker so očiščen in le nalašč nekoliko skaljen petrolej uvaževali za surovega, da jim ni bilo treba carine plačevati od njega, kakoršna je bila naložena na uvoz očiščenega petroleja. Ogerski vladi se je tedaj tudi očitalo, da je ona sama za vse te sleparije vedela in jih skrivaj podpirala, ker so ji dober dobiček dajale. Takoj na to vnele so se na Dunaji in v Budapeštu hude debate o bodoči carini na inostranski petrolej, katere še dosedaj niso dognane. Na Dunaji je stavil Suess svoje predloge, na ktere bomo kasneje prišli, v Budapeštu vlada pa tudi svoje.

Taaffe, kakor je to v novejšem času njegova navada, potegnil se je z Dunajevskim vred za Madjare in je nas na cedilu pustil. Kljub temu se pa o carini na petrolej le še niso sporazumeli in so obravnave sedaj med obema državama še celó prenehale. Ogerska je namreč Avstriji ponudila take carinske tarife, da jih Avstrija po nobeni ceni in pod nobenimi pogoji ni mogla sprejeti, kar se gospodoma Taaffeju in Dunajevskemu prav spodobilo in sta oba zaradi tega nejevoljna postala, ter rekla, nečemo. Tako sedaj obravnave počivajo.

Oglejmo si stvar nekoliko bližje, da vidimo, kako je vse to prišlo. Tako-le je bilo: Kakor smo že rekli, pečali so se v prošlem poletju na Dunaji s carino na petrolej, ktero so deloma tudi nekoliko prenaresili. To je bil pa na Madjarskem dregljev v sršenov meh. S tolikošnjimi zahtevami so Vam pri-

hrumeli nad nas, da se jih je celó njihov prijatelj Taaffe vstrašil, ki si je oči zakril, ušesa zamašil in rekel: „Non possumus!“ In sedaj je imel Taaffe prav, da je tako rekel. Škoda da tega ni že minulo poletje storil!

Kaj so nam pa vendar Madjari ponudili gledé carine na petrolej? Rekli so, da je že prav, če se na inostranski petrolej, kateri se v ogerske čistilnice uvaževa, pobira carina, toda to naj se zgodi le takrat, ko bi petrolej že očiščen. Tedaj naj se pobira od vsakega meterskega ali novega stota carine 2 gld. 50 kr.; poleg te naj se pa plačuje tudi po 7 gold. vžitnine ali porabnine od meterskega stota. Da bi se pa carina za očiščen petrolej zvikšala od 10 na 13 gold., tega pa ne morejo nikdar dovoliti. Suess je pa na Dunaji predlagal, da naj se na surov petrolej po 10 gld. carine naloži, ktera se mora takoj pri uvozu v čistilnice plačati, od tega naj se pa Madjarom povrne 6 gld. 50 kr. za užitnino ali porabnino. Carina na meterski stot bi bila toraj znašala 3 gld. 50 kr. Ta predlog se je pa na podlagi raznih družih nasvetov tolikanj spremenil, da bi bila sedaj Avstrija pri vsakem meterskem stotu surovega petroleja za 1 gld. 16 kr. na škodi, če bi ogerske ponudbe sprejela. Poleg tega bi pa Madjarom za vsak stot očiščenega petroleja 50 kr. dobička kar po sili v žep vtaknila. Ker v Avstriji do sedaj še nimamo takih čistilnic, pač jih v Trstu nameravajo — bi bili ves dobiček Madjari imeli, mi pa smrad!

Premeteni so Madjar-emberji v svoji politiki, to se jim mora priznati in jim tudi ves svet priznava. Da bi nas bili še bolj pritiskali, kakor so nas že s tem, da plačujejo le po 30% k skupnim potrebam, mi pa po 70%, so si mislili tudi pri petroleji ves dobiček v svoje denarnice napeljati. To bi bili storili s tem, da bi bili na uvoz surovega petroleja kolikor se dá majhno carino vpeljali, uvoz očiščenega petroleja pa kolikor se dá, zabranili po celi Avstriji. Iz tega bi bili imeli naravnostni dobiček ta, da bi jim bila morala cela Avstrija porabnino plačevati od vsakega meterskega stota po 7 gold. Drugi direktni dobiček bi bil pa ta, da bi si bili ustanovili s petrolejskimi čistilnicami neizperljiv vir za davek. Madjari so namreč računili: če nastavimo za očiščen inostranski petrolej po 13 gld.

uvoznine, za surov pa le po 2 gld. 50 kr., h katerim prištejmo še 7 gold. užitnine ali porabnine, si bo s časoma vsak premislil očiščen petrolej naročiti, od ktere ga bi po 13 gold. carine plačeval, temveč bo vsakdo rajši naročal petrolej iz naših čistilnic, kar bo uvoz surovega petroleja zdatno povzdignilo. Ob enem se bo povzdignil naš „Madjar-orszag“. „švoben-lond“, baratom, pa mora propadati, ker ne bo skoraj nič carine dobil. Carina od očiščenega kakor tudi od surovega petroleja se namreč deli med Avstrijo in Ogersko, užitnina ali porabnina pa vsa Madjarom ostane. Glejte, prav tukaj je pa tudi grm, za katerim zajec tiči! Če bi bila Avstrija sedaj sprejela, kar so ji Madjari ponujali, bi bila v dveh ali treh letih komaj desetino dohodkov od petroleja dobila, devet desetih pa Madjarji.

Poleg tega, da bi bili Madjari celó tostransko polovico s svojimi predlogi oškodovali, vničili bi bili pa tudi ob enem gališko petrolejsko obrt popolnoma. Kakor znano, gališki petrolej ni tako dober gledé svečave, kakor ruski. Da se je do sedaj še nekoliko vzdržal na površji poleg ruskega, vzrok so bili manjši stroški, s katerimi je dohajal v tukajšnje čistilnice in pa carine mu ni bilo treba plačevati.

Če bi se bili madjarski predlogi sprejeli, potem bi bili v Galiciji lahko takoj zasuli vse petrolejske izvire, kajti Rusi bi od svojega surovega petroleja ne bili plačevali prav nobene carine pri uvozu, temveč še le tedaj, ko bi bilo že očiščen, po 2 gl. 50 kr. Poleg tega si pa Rusi v najnovejšem času na vso moč prizadevajo, kako bi svoj surov petrolej ceneje na Reko pripravili. Do sedaj so ga pošiljali v sodih. Od slej na dalje pošiljali ga bodo pa v lastnih ladijah „galone“ imenovanih, ktere bodo iz Črnega morja naravnost v Reško luko pošiljali. Na ta način bodo tudi prevoznino zdatno zmanjšali. Ker je kavkaški petrolej že tako sam na sebi boljši, kakor gališki, in ker bi na ta način tudi nič dražji ne bil, je jasno kot beli dan, da bi bil gališkega popolnoma spodrinil.

Pa tudi sleparija bi bila na ta način še bujno v cvetje silila, kajti, če bi bil inostranski petrolej še le po očiščevanju carino plačeval, ktere gališkemu ni treba plačevati, kdo bi bil pa določil, kateri da je

LISTEK.

Spomini na XXXIII. vesoljni zbor nemških katolikov v Vratislavu na Šlezijem.

Vesoljni katoliški zbori so zbudili katoliško življenje pri Nemcih, da katoliki sedaj čvrsto stojé, kakor uvrstena vojskova truma, položili so kal za dobrodelne ustanove, ktere vzdržuje krščansko usmiljenje, tam obravnavajo vprašanja, ki dandanes pretresujejo stari in novi svet. Na katoliške zборе se ozirajo ne le katoliki vseh dežel, marveč tudi neprijatelji gledajo na taka zborovanja ter ugibajo, imajo li kaj moči za življenje v sebi ali ne. Toraj tudi ne bo napačno, ako pregledamo tudi mi nekaj tega, kar se je tam govorilo in sklepalo. Danes poslušajmo, kar je govoril v drugi javni seji 31. avgusta deželni poslanec Jansen iz Bartscheid-a. Ta gospod je tudi predsednik družbe svete dežele;

podal je svetlo sliko, na kateri se vidi, kako se razni narodi in razne verske ločine poganjajo za sveto mesto, kako se boj vrši odsihmal, ko so v Pariškem miru po Krimski vojski dobili kristjani pravico za naselbine in posestvo.

Rusi si prizadevajo na vso moč pridobiti sveto deželo za razkol; leta 1882 ustanovili so pravoslavno družbo svete dežele, vdeleževal se je carski dvor. Že prvo leto svojega obstanka je moglo to društvo potrositi za državne in verske namene 200.000 mark. Ost vsega tega velikanskega dela je obrnjena proti Rimu, sveto deželo hočejo Rusi imeti za-se...

Kar se tiče protestantov, imajo Angleži mnogo sredstev na razpolaganje, a tudi Nemci so silno marljivi. Več bolnišnic in sirotišnic je ustanovljenih, vzdržujejo se z darežljivostjo udov, posebno marljive in delavne so naselbine tako zvanih „temp-ljerjev“.

Ta verska in socijalpolitična ločina ima 800 vrlih rokodelcev, kmetovalcev in obrtnikov. Protestantovska vera ni sposobna za značaj orijentalcev, katoliška vera bi več opravila z istimi pripomočki.

Nemški katoliki imajo malo misijonsko postajo v Jopi (Jaffa), malo bolnišnico v Nazaretu, in nov hospic (hišo za romarje) v Jeruzalemu. Iz tega se nekako vidi, zakaj da tam nemško in protestantovsko pomeni eno in isto. Francosko zahteva kljub kulturnemu boju domá, na vshodu pokroviteljstvo nad kristijani. — Vendar tega imena ni vredno, ker je krivo (po svoji nemarnosti), da je bilo umorjenih v Anamu toliko tisoč kristijanov. — Nemški katoliki so menda po kulturnem boji dobili vsaj toliko pravic, kakor francoski katoliki.

Društvo Božjega groba je misijonsko društvo sploh, gleda le na cerkev, in hoče ohraniti ustanove, kolikor jih je sedaj, a društvo svete dežele (Palästina-Verein) hoče skrbeti za nemške zavode. (Pri nas na Kranjskem imajo bratovščino Božjega groba, vsak ud plača na leto najmanj po 40 kr.) Palästina-Verein je ustanovil nemški hospic v Jeruzalemu, ki ima biti središče prizadevanju nemških katolikov. Potem bode delal za naselbine, bode nakupoval zemlje, da jih bode dal nemškim naselnikom v najem ali v prodaj in potem si bo pri-

gališki, kateri pa kavkaški petrolej? Madjari bi bili kavkaški petrolej kar od kraja proglasili za gališkega, kar bi jim bilo carino prihranilo, gališki petrolejski obrti pa vrat zavilo.

Iz vsega tega se vidi, kako pametno da je ravnala Dunajska vlada, da je konečno vendar Madjarom pokazala, da še nismo taki gumpci, za kakoršne nas onstran Litave smatrajo. Madjarom ne bo drugzega kazalo, kakor svoje predloge o petrolejski carini popolnoma spremeniti, ali pa se pogodba ne bo sklenila in bo vsaka država na lastno roko carino pobirala. Takih predlogov pa, kakor so nam jih sedaj ponujali, svoj živdan ne moremo sprejeti, če si nočemo sami noža na vrat nastavljanje.

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. septembra.

Notranje dežele.

Opozicija proti sedanji vladi je po severo-slovanskih pokrajinah čedalje večja. Kako da so Poljaki nezadovoljni postali, pisali smo nedavno ter omenjali sporočila grofa Dzieruszyckiego o svoji državno-zborski delavnosti, na ktereга stran je skoraj da vse galijsko velikoposestvo prestopilo. Poslanci trgov in mest so bili že poprej v skupini nezadovoljnih v poljskem klubu ter so se imenovali njegova manjšina. Sedaj se je ta manjšina zdadno pomnožila še z velikoposestniki, kar nikakor ni brez pomena za vlado. Prav vsopredno z Galičijo raste nezadovoljnost nad sedanjo vlado na Českem in je prav zaradi tega nada, da če bi se Čehi ali Poljaki res odločili iz sedanje desnice in bi se postavili vladi v opozicijo tako dolgo, da bi dosegli, kar hočejo, se bodo postavili v skupno solidarno opozicijo drug za drugega. Tega se je temveč nadjati, ker se razven velikih dnevnih političnih vprašanj Poljaki in Čehi tudi še v družih zahtevah v tem vjemajo, da niso ne ti in ne oni zadovoljni. Obe pokrajini poganjate se za avtonomijo, obe si želite decentralizacijo avstrijskih državnih železnic in obe zahtevate popolnitev svojih vseučilišč, Čehi v Pragi, Poljaki v Levovu. Čehi se zaradi tega nadjajo, da se bo za slučaj, če bi vlada Slovane res v opozicijo tirala dal sestaviti skupen program, po katerem bi združeni Čehi in Poljaki postopali. Kajti le, če bodo oboji skupno postopali, smejo preverjeni biti, da si bodo marsikaj pribojevali, kar se jim sedaj po lepem poti odreka. Saj vidimo, kako se nemški opoziciji godi. Česki in poljski klub združena bota pač tako trdna, da bo morala vsaka vlada z njima računati, ne le Taaffejeva. Vendar pa se še vedno nadjamo, da bo vlada o pravem času svoje korake „nad strankami“ opustila kedar gré za Slovanske pravice, in se bo bolje na nas ozirala, kakor se je do sedaj. Če se pa ne bo, bo njena krivda in ne naša, če si ji bodo v 7. letu Slovani jeli po robu postaviti, vidoč, da drugače nič ne dosežejo. Samih lepih besedi se ljudje kmalo naveličajo.

Kako da je sedanji **naučni minister Slovanom prijazen**, razvidi se iz dveh slučajev na Moravskem. V Viškovu so imeli česko meščansko šolo. Mestni zastop Viškovski je nemšk in ta je zahteval, da naj se česka meščanska šola takoj zapre. Deželna šolska oblast je Viškovski občini naročila, da že sme dotično šolo zapreti toda ne h krati, temveč od leta do leta razredoma. S tem pa Viškovski tevtini niso bili zadovoljni, ampak so se obrnili do sedanjega naučnega ministra za pomoč. Minister Gautsch je odločil, da ni treba čakati, da bi vsi ondašnje šole obiskavajoči učenci taisto tudi dovršili, temveč naj se šola takoj popolnoma zapre.

Drugi izgleđ je pa ta-le: V Freibergu, tudi na Moravskem, so si ondašnji Slovani hotli letos ustanoviti zasobno česko gimnazijo s konviktom in so nameravali letos s prvim razredom pričeti, v ktereга se je bilo vpisalo 102 učencev. V petek se je šola slovesno odprla. V ponedeljek na to dobil je pa Freiberski župan g. Peřina od naučnega ministra telegram, da zasobna česka gimnazija v Freibergu ni dovoljena in se ustanovitev njena sploh prepoveduje. Še odprti prvi razred ima pa ondašnje c. kr. glavarstvo takoj zapreti. Vzrokov ni nikjer nobenih navedenih. Če se je v prvi razred toliko dijakov vpisalo (102), se pač ne more trditi, da bi se bila gimnazija prepovedala iz bojazni, da ne bo zadosti učencev imela. Pač pa so tukaj narodnostni oziri merodajni, kar je silno žalostno. V Ljubljani ali kje drugje se komaj pest Nemcev oglasi in že se jim takoj odpre ali celo zidati mora lastna nemška šola na občinske stroške. Na Moravskem si želé Slovani sami šole vzdržavati, pa jim minister niti ne dovoli ne! To naj razume kdor more!

Na Dunaji pričele so se priprave za odkritje **Tegetthoffovega spomenika** in je cesar dotični spored, po katerem naj se bo slovesnost vršila, že potrdil. Kakor se čuje bo pri odkritju cesar sam navzoč. Nagovor imel bo viceadmiral baron Sterneek na cesarja in potem pa na župana Uhla. Po odkritju bo takoj na mestu zahvaljena pesem, ki jo bo zapel ob veliki asistenci kardinal Gangelbauer. Do sedaj se je razposlalo že več nego 3000 povabil uradnim osebam, vsem oblastnjim in uradom, vsem glavnim mestom pokrajin v državnem zboru zastopanih, mestu Budapeštu, kakor vsem drugim mestom, katerih častni meščan je bil Tegetthoff. Tudi iz nemškega je nameravala priti deputacija pomorščakov, pa je ne bo, ker imajo ravno tedaj mednarodni broderski kongres. Častniki in uradniki naše mornarice, ki ne bodo v službi potrebni, dobili bodo kratek odpust, da se udeležé slovesnosti. Tudi tišto moštvo, ki se je pod Tegetthoffom pri Helgolandu in kasneje pri Visu borilo, in še aktivno služi, pojde na državne stroške na Dunaj k slavnosti. Pomorski častniki obesili bodo na odkrit spomenik krasen lavorikov venec z napisom: „Hvaležnica mornarica — svojemu nepozabljenemu junaku“ (Die dankbare Marine — ihrem unvergesslichen Helden.) Napis bo na rudeče-belo-rudečem traku.

Od daleč čujejo se že glasovi, kakor smo že nedavno omenili, da bodo letos **deželni zbori** po Avstriji zaspali. Prvi so to novico prinesli Dunajski listi, sedaj jo že poljaški potrjujejo. To se vé da uradno še ni proglašena, ali sodi se tako. Nakopičenega je namreč tolikanj gradiva za državni zbor in za delegacije, da ga ne bo mogoče pravočasno rešiti. Ker je pa gradivo jako imenitno, kakor na primer pogodba z Ogersko, ki bo posebno veliko časa zahtevala za razprave, politikarji iz tega sklepa, da se bodo deželni zbori enkrat zopet v kot potisnili. No prvič to ne bo pod Taaffejevo vlado, poslednjič je pa lahko. Tudi leta 1879 ni bilo deželnih zborov, druga leta pa navadno tako pozno sklicani, da so le polovičarski zamogli rešiti svojo nalogo. Sploh so pa deželni zbori pod Taaffejevo vlado jako opešali. Sami možje, ki so večinoma, da, skoraj vsi za povečanje deželne avtonomije, sedé na desnici v večini; deželni zbori, ki so vendar prvo mesto, kjer bi morala avtonomija svoj šotor postaviti imeti, pa tako ginejo. Kdo nam pojasni to nasprotje v naravi?

Madjari imajo o **Rusiji** lastne nazore, katerim vsim je podlaga neizbrisljivo sovraštvo. To se tudi razvidi iz sporočila, ki ga je 20. t. m. dajal podpredsednik ogerskega državnega zbora grof Bela Bánffy svojim volilem in je pri tej priliki tudi zašel na polje zunanje politike. Bánffy je trdno prepričan, da je evropski mir veliko bolj vtrjen, odkar se ta na dvocarsko zvezo naslanja, kakor pa je bil ob času obstanka trocarske zveze. On (Bánffy) ni Rusiji sovražnen, vendar pa mora pripoznati, da se ruski in avstrijski interesi ne bodo nikdar strinjali, ker so popolnoma različnega značaja. Rusija je pri-

borovalna, Avstrija konservativna sila. Rusija si mora balkanske države s poti spraviti, če hoče dalje, Avstrija ji pa tega nikdar ne sme dovoliti, če neče, da je železni obroč panslavizma ne oklene okoli in okoli. Če bi se Rusija na Balkanu zatrdno vgnjezdila, bi v prvi vrsti Madjarom nevarna postala. Posebno bi bila pa v večni nevarnosti Erdeljska kot mejna trdnjava proti Rusiji. Prav tako, kakor Erdelj bila bi tudi v nevarnosti dolanja Donova; kajti Rusija bi se vrlo malo brigala za pogodbe, na podlagi katerih je Donova mednarodna cesta za trgovino. Dokaz temu se Rusija tudi ni prav nič brigala za druge pogodbe tikajoče se iztočnega vprašanja, temveč jih je kar poteptala, kedar so njeni interesi to zahtevali. Bánffy tudi trdi, da če ne bo drugače, morala bi Avstrija Rusiji odločno zaklicati: „stoj!“ do sem-le in ne dalje in naj se tudi boj vname. Saj imamo za ta slučaj Nemca za prijatelja. Da ta Bánffyjeva politika ni prava, si ji že oddaleč vidi. Slepa strast do Rusije zvodila ga je na napačno pot, da tudi od Nemcev za nas pomoči pričakuje.

Vnanje države.

Rusom najnovejše **novice iz Bolgarskega** niso prav nič všeč. Pravo sporazumljenje, ktereга jim vse želi, je še jako daleč. Namesto, da ogenj strankarskega sovraštva še dalje širijo, bi Bolgari pač bolj pametno ravnali, če bi se se preteklostjo prav nič več ne pečali, pač pa bi rajši mislili na bodočnost. Sobranju so predložili postavbo, ktera, če se potrdi, bo vojnemu ministru dovoljevala, da bo smel vojno sodnijo sestavljati, kakor se bo njenemu samemu zljubilo. Taka oblast pri tolikanj razvitem strankarstvu nikakor ne more dobra biti, temveč bo revoluciji vrata in duri na stežaj odprla. Prav tako po ruskem mnenju nič dobrega ne kaže hitrica, s katero so volitve za veliko sobranje določili. Kakor vse kaže, menda sedanja vlada neče narodu časa pustiti, da bi si vso reč dobro prevdariti mogel. Splošnjega zboljšanja sedanjih razvitih razmer nadjajo se od generala Kaulbarsa, ktereга je Rusija tjekaj poslala, da bo spravedljivo postopal Avstriji in Turčiji nasproti. Slab vtis na Rusijo napravil je tudi poslednji banket, pri kterem so se napijale zdavice, ki Rusom niso in ne morejo všeč biti. Ruskega konzula sicer ni bilo zraven, toda prinesli so mu jih drugi na ušesa.

Turčija po najnovejših telegramih iz Drinopolja došlih neprestano oborožuje. 20.000 mož pešcev in jeden polk konjikov dvignila je iz Dedeasha proti Drinopolji, odkoder jih bo poslala na iztočnorumelijsko mejo, kjer bo Mustafa-paša nabiral vojno do 50.000 mož. Obrnjena bo proti iztočni Rumeliji. Nekaj se že plete med Rusijo in Turčijo, naj že bo potem kar hoče, sicer bi se ne pripravljali ruski carevič v Carigrad k sultanu, če je sploh vest resnična. Nekteri listi, ki vsako reč navadno že poprej izvoajo, preden se izcimí, objavili so, da sta se Turk in Rus že pogodila med seboj, da bota v Bolgariji vzajemno postopala, v iztočnorumelijskem vprašanju pa da bo Rus Turku zopet dal status quo ante. Poleg vsega tega mu odpusti vso vojno odškodnino, kar so jo Turki še na dolgu in pa če hočejo Bosno in Hercegovino nazaj, bodo Rusi tudi pomagali. Da se pa Turčiji ne bo dalje perje pulilo, obljubila jo je Rusija v sedanjem njenem okvirju varovati. Ker se pa zastoj nič ne dela, za vse te dobrote Rusija od Turkov ne zahteva drugzega, kakor da ji Erzerum odstopijo in pa prosto vožnjo preko Dardanel. Merodajni politični krogi pa odločno trdijo, da so vse te točke tikajoče se sporazumljenja med Rusom in Turkom od konca do kraja zlagane.

Originalen, da skoraj amerikansk je načrt, po kterem mislijo **Francozje** z **Nemci** boj pričeti za Alzacijo Loreno. Zasluga za objavo naslednjih — izmišljotin — kajti boljše jih pač ne moremo imenovati, gré Pariškemu korespondentu „Berolinskega Tagblatta“. Mož piše: Tukaj se govori, da se sedanji vojni minister na osvetno vojno proti Nemcem pripravlja. Pravijo, da ima jako natančno izdelan načrt,

zadeval za nemške šole na svetih krajih, ktere misli pridobiti.

Molitev in delo naj združeno postopata, da se ljudstvo izreja po lepih zgledih, kakor so delali nekda jezuitje v Paragvaju, ali kakor delajo trapisti v Natal-u v Južni Afriki.

Društvo bode pa dajalo tudi nemškim romarjem hrane in pomoči. Podpirajte, je sklenil govornik, to delo, da se bode tudi katoliška Nemčija vdeležila boja za sveto deželo.

Pri istem shodu je govoril tudi grof Leopold Stolberg o stanju in prihodnosti katoliške cerkve v Ameriki.

Pij IX. so rekli: Amerikanska cerkev je v nevarnosti, ker se ljudstvo preveč prizadeva za gmotno korist in je tam pretirano hrepenenje po nezavisnosti; po drugi strani gré pa povdarjati, da je tam izvanredno versko čuvstvo, vidna milost božja, vedno naraščanje katoličanstva in to nam priča, da ima katoliška cerkev še veliko prihodnost v Ameriki.

Poslanec Hitze (München-Gladbach) je govoril

o socialnem vprašanju, on je vesoljni tajnik društva „Arbeiterwohl“ in državni poslanec, in ima tam priliko, to vprašanje vsestransko premišljevat. Pred 20 leti, tako pravi, so imeli liberalce za najbolj veljavne možje, kar se tiče socialne politike. Schultze-Delitzsch je bil tačas kralj v tem kraljestvu, a škof Ketteler je bil social-demokrat. Danes pa pravi Miquet, da so v socialnih vprašanjih merodajni le meščani (Bürger), kar smo povdarjali že pred desetimi leti. Mi zahtevamo počitek ob nedeljah in čas za delo odločen; cerkev vodi delavca iz gostilne v cerkev in v družino k obitelji, žena naj bode doma, ne v tovarni, otroke naj pa izreja krščansko. Država naj vstanovi blagajnice za bolne, blagajnice zoper nesreče, naj skrbi za opešane, a nebes dati vendar-le ne more. Cerkev poravná samopridno nezadovoljnost, ter kaže v deželo unkraj groba in na zglede pobožnih. Najhujši zopernik social-demokratov je usmiljena sestra, in ker duhovnik nič ne opravi, se zastoj trudi sodnik. Za izvanredne potrebe je tudi treba izvanrednih sredstev.

Za razne stanove, za razne razmere naj skrbe

posebna društva, n. pr. Vincencijevo društvo. Naj se skrbi za vzgojo mladine pri delavcih, žena naj bode varh družini. Redovi, ki skrbé za vzgojo mladine, naj se podpirajo. Ako delavec najde zabavo v lepih prosorih in pri dobri pijači, potem ne bode hodil v žganjarije. (V našem mestu imamo dvoje delavsko društvo, pravijo, da oba dva skrbita za izobraževanje in omiko svojih udov; no, društvo „Slavec“ goji vsaj petje, to je že nekaj — kaj pa goji drugo delavsko društvo?; tiskarji imajo svoje posebno društvo; društev nam toraj v Ljubljani ne manjka.)

Škof Ketteler pravi, da naj posebno duhovni premišljejejo in pretresujejo socialno vprašanje, da bodo mogli kakti predsedniki podučevati in pojasnovati stavljenja vprašanja. Da se socialna demokracija premaga, ako se stvar dobro prevdari, se ne dá vtajiti. Rokodelska društva po Kolpingu naj bodo za izgled takim vstanovom. Delavski stan naj bi bil tudi tako osnovan in potem se bode že pokazalo, da delavski stan ni zgubljen stan.

po katerem bo kar zviškoma napadel Metz in Strassburg in to menda že prav v kratkem času. Da bo to dosegel, oborožiti misli 200.000 mož, ktere bo potem v oddelkih po 1000 do 10.000 razposlal deloma v trdnjave ob nemški meji ležeče, deloma pa jih bo nastavil po vaseh ob železnici iz Pariza v Alzacijo-Lorene ležečih. Vse to misli prav po tistem izpeljati. Ko bo imel vse ljudi pri rokah, vkrcal jih bo v eni noči zopet prav po tistem v Alzacijo-Loreno, kjer bodo menda še tisto noč (ali kali?) napadli Metz, Strassburg in druga mesta. Konjiki in jahajoči topničarji jih bodo pa že ondi čakali. Najprvo delo bo, telegraf pokončati in železnice vstaviti. Za trdnjave se pa ne bodo pulili, pač pa bodo gledali, da si prisvojé vse nemško strelivo in orožje in pa da nemško vojsko vjamejo. Nemci seveda bodo takoj na to vojsko napovedali in tedaj prišla bo tudi vrsta na trdnjave. Da je to gola izmišljotina nemškega korespondenta, ki je slišal v Parizu travo rasti, se vendar tukaj na prvi pogled razvidi. Kljub temu se pa Nemcem vendar-le vse to jako verjetno zdi in ni še tako dolgo, ko smo brali, da se jim pred Francozi tako hlače tresejo, da bi niti Avstriji na pomoč ne šli, če bi se ta z Rusi v boj zapletla, ker se v resnici bojé, da bi jim Francozje med tem ne napadli Strassburga in Metza.

Izvirni dopisi.

Iz Št. Janža, 22. sept. Vsem prečastitim gospodom misijonarjem iz Ljubljanske in Celjske misijonske hiše, obema g. gvardijanama Celjskemu in Krškemu, in vsem sosednim duhovnim bratom, ki so od 10. do 18. septembra v Št. Janžu sveti misijon vodili in goreče spovedovali, ter s tem pripomogli, da je bilo v zadnjih dveh dneh čez 2500 svetih obhajil prejetih, izrekam jaz v svojim in v imenu cele fare prisrčno zahvalo za veliki trud in požrtvovanje v tem času. Vtis na farno množico za zdaj je očiten in blagodejen. Naj bi le zmirom tako ostalo.

Dolinar.

Z Loškega Potoka, 21. septembra. Slišal si že, dragi bralec, zlasti poslednji čas, mnogokrat ime „Loški Potok“. Naj ti natančno povem, kje je in kakšna je njegova lega. Loški Potok leži precej visoko nad morjem, v hribih, od Blok kake dve uri. Na hribu, podobnemu keglju, stoji farna cerkev, v podnožju razprostira se proti jugu Travniki, na južno-zahodni strani Srednjavas, proti vzhodu zagledaš vzdigovati se Hrib. To so ti vasi, v kterih je zahtevala nemila kolera svoje žrtve, kakor bral si v „Slovenca“ 18., 19., 20. in 21. septembra do dveh popoldne ni nobenega novega kolerinega pojave. Pretečena noč bila je deževna, a dan je vetroven in vendar nobenega novega napada, imamo toraj upanje.

Ako si prišel na kegelj na Tabor k farni cerkvi, razvedrilo se ti je oko in polajšalo srce, ne misliš več na kolero. Osupne te prijazni pogled doli iz keglja. Res, ako tudi ne vidiš v daljavo, a vendar vidiš okolico na vse strani, zagledaš vasi, stanišča človeškega bivanja; ko pa prideš do cerkve, ko stopiš v njo, se moraš le čuditi. Tukaj vidiš nove klopi, nove spovednice, veliki altar. Vse to delo ti naznanja, koliko je bilo tukaj treba skrbi, prevdaranja in vztrajnosti gospodu župniku, da se je vse tako lepo in primerno naredilo. To je res dostojen, k Bogu povzdigajoč hram božji; srečo voščiš faranom, da imajo tako lepo opravljeno cerkev. Veliki altar naredil je gospod Matija Ozbič st. iz Kamnika iz cementa. Zahvalo, ktero je po „Slovenca“ prejel, zasluži. Tudi podobe v altarju so po vsem dostojne, lepe.

Te podobe so delo g. J. Grošelja, podobarja, stanjujočega v Ljubljani na Karlovski cesti št. 16. Da, res vsega priporočila vreden je gosp. Grošelj. Polihromiral jih je g. Matija Ozbič ml. Posebno prijazno se človeku stori, ko zagleda bel tabernakelj s pozlačenimi vratici. Nehoté mu pride na misel: „Venite ad me omnes . . . et ego reficiam vos.“ (Pridite k meni vsi . . . in jaz vam bom polajšal.) Kdo bi tukaj vsaj nekoliko ne pomolil v tihi zavesti: Tukaj je hiša božja in vrata nebeske.

P. O.

Iz Ptujja, 22. sept. Letošnja tukajšnja okrajna učiteljska konferenca razgovarjala se je tudi o sledeči točki: „Kako zamore šola pospeševati širjenje gospodarskega poduka.“ Govoril je gosp. nadučitelj Robič od sv. Vida. Sklenil je z naslednjimi odstavki:

1. Pomaga se naj z naravoslovskim podukom, in sicer: a) teoretično v ljudskih šolah in jim priredjenih napredovalnih kurzi; b) praktično v šol-

skih vrtih, sicer pa s pomočjo dobro urejenih učil za naravoslovski in kmetijski poduk.

2. Zavračajoč napačne kmetijske navade, opozarjajoč na dotične postave kmetovalstvu na korist in goječ zanimanje za vzajemno in združno postopanje.

3. Pomaga se nadalje z marljivim čitanjem kmetijskih knjig in časopisov, pridnim obiskovanjem gospodarskih napredovalnih kurzov.

4. Po izletih z učenci napredovalnega kurza: a) na izgledna gospodarstva; b) na regionalne razstave, kjer bi naj bili na ogled dani izdelki iz ljudskih šol, gospodarskih napredovalnih kurzov in šolskih vrtov.

5. Po zanimanju kmetovalcev za a) pristop k podružnicam kmetijske družbe štajarske, k vrtnarskemu društvu štajarskemu, k sadjarskemu društvu cesarjevič Rudolfovcu za spodnji Štajar, k sadjarskemu društvu v Mariboru itd.; b) za ustanovljenje novih sadjarskih društev.

Nasvetuje sledečo resolucijo: okrajna učiteljska konferenca sklene, naj vsak učitelj porabi svoj postavi in npravnstveni upliv v prospeh in podporo koristim kmetovalstva ter delova na to, da se ustanovijo gospodarski napredovalni kurzi in šolski vrti.

Vseh pet odstavkov z resolucijo vred bilo je vsprejetih jednoglasno in poročevalcu izrekla se zahvala po predsedniku. „Gosp. Glasnik.“

Iz Celja, 21. sept. (Črtice o lurškem potovanju. — Škofovi pastirski list.) (Dalje.) Tarbški škof je po dolgem premišljevanju dne 28. jul. 1858 razglasil sledeči pastirski list:

Bertrand-Servus Laurentius, po usmiljenji božjem in po milosti sv. apostolske stolice škof Tarbški. — Prečastiti duhovščini in vernikom naše škofije pozdrav in milost od Gospoda!

Od 11. februarja tekočega leta sem so se v Lurdu godile reči, ki so v tesni zvezi z našo sv. vero ter so vzbudile šum po vsi škofiji in pozornost po daljnih krajih.

Bernardeta Soubirous, mlado dekle iz Lurda, staro 14 let, je baje imelo v Masabielski duplini, na zapadni strani imenovanega mesta, prikazni presvete Device. Govori se, da je začel na tistem kraju izvirati studenec, kterega voda jih je mnogo čudežno ozdravila, bodisi da so jo pili ali se ž njo vmivali.

Trdijo, da se ta ozdravljenja godijo čudežno. Od onega časa in še zdaj se zbira narod naše škofije pa tudi sosednih vladikov in velikih trumah na onem kraju, da kliče na pomoč brezmadežno Mater Božjo in zadobi ozdravljenje v raznoterih slabostih.

Svetna oblastnija je zaradi tega silno iznemirjena. Cerkveni gospodski prihajajo že od meseca marea od vseh strani brezštevilne prošnje, da izreče svojo sodbo o tem božjem potu.

Toda mi smo do sedaj mislili, da ura še ni prišla, naj bi pretresali to zadevo; zdelo se nam je najpametneje, da postopamo z modrim premišljevanjem, da ne zaupamo navdušenosti prvega trenutka; duhovi naj se pomirijo; in še le potem, ko stvar dobro prevdarimo in si v goreči molitvi izprosimo razsvitljenja od zgoraj, hočemo izreči razsodbo, kakor se zahteva od nas.

Trojna vrsta ljudi tirja našo razsodbo, toda iz raznega stališča.

Pred vsem tisti, kteri se vstavljajo vsakemu preiskovanju dogodkov, ki so se godili pri duplini, ki tudi ne marajo preiskovati ozdravljenj po vodi iz novega vreleca; ker njim so vse te reči le prazna vera, zvijača in sleparija. Očividno je, da se mi ne moremo kar naravnost strinjati z mislimi teh ljudi. Njihovi časniki so že začetkoma zagnali grozen hrup o prazni veri in slepariji ter so trdili, da dogodki ob dupli izvirajo le iz vmazane dobičkarije in iz kazni vredne lakomnosti, in da je vsled tega npravni čut krščanskega prebivalstva močno razžaljen.

Radi verujemo, da je to najkrajša pot, če se brez pomisleka vse taji in se spodtikajo drugim hudobni nameni; pa tako počenje ni pošteno, ampak silno nespametno; na taki način se tudi duhovi ne prepričajo, temveč le še bolj razdražijo. Kdor taji, da so mogoči nadnaravni dogodki, ta se odpové krščanski veri in nastopi pot brezvernega modroslovja poprejšnjega stoletja.

Mi katoličani se nikakor ne moremo v tej zadevi posvetovati z osebami, ki odrekajo Gospodu Bogu oblast, da ne bi smel v nobenem slučaju spremeniti tistih postav, po kterih celi svet vlada;

tudi se ne moremo ž njimi poganjati, da spoznamo, je-li ta ali oni dogodek nadnaraven, ker vemo, da taji jo že naprej, da bi bili mogoči nadnaravni dogodki. S tem pa nikakor nečemo reči, da se mi vstavljamo natančnim in temeljitim razpravam, ki se opirajo na vednost in njene napredke. Nikakor ne! Ravno tako razpravo si želimo sami iz celega srca. Veliko nam je na tem, da se resničnost dogodkov preišče in zagotovi po načelih zdravega modroslovja in da se posvetujejo možje, ki so strokovnjaki v mističnem bogoslovju, v medicini, fiziki, kemiji, geologiji itd., naj se odloči, je-li so oni dogodki čeznaravni in božji ali ne. Da, veda naj tū govori in naj se posluša! Kajti mi nečemo opustiti nobenega pripomočka, da le resnico izvemo.

Druga vrsta ljudi noče dogodkov, o kterih govorimo, niti pripoznati, niti tajiti, temveč molči s svojo sodbo tako dolgo, dokler cerkvena oblastnija ne izreče konečne razsodbe, po kteri tako željno hrepenijo.

Tretja in sicer najštevilnejša vrsta ljudi je pa, čeravno nekoliko prenačljiva, že sklenila svojo sodbo o dogodkih, s kterimi se pečamo in pričakuje z veliko nepotrpežljivostjo, da škof o tej prevážni zadevi konečno razsoda. Oni se popolnoma zanašajo na to, da ta razsodba mora vgajati njihovim pobožnim čutilom. Toda prepričani smo, da so dovolj vbogljiivi, da se ponižno podvržejo tudi takrat, ako se razgласi sodba, ki bi vtegnila njim biti nasprotna.

Zdaj toraj vstrezamo nujnim prošnjam, ktere se nam pošiljajo že dolgo časa od vseh strani da potrdimo mnogo jezer vernikov v njihovi veri, da konec storimo vsem dvomom in da pomirimo duhove ter bomo skušali popolnoma pojasniti one dogodke, ki so tako v tesni zvezi s češčenjem Marije Device in sploh z našo sveto vero. Sklenili smo, sestaviti stalno komisijo v škofiji, ktera naj zbira in razločuje dogodke, ki so v zvezi z lurškimi zadevami. Ta komisija nam bo vedno naznanjala vspeh svojih preiskav ter nam preskrbela potrebne podatke, da razrešimo to vprašanje.

(Sledi osem članov, zadevajajočih komisijon in podpis.)

† Bertrand Sévère Laurence,
škof Tarbeski.

Domače novice.

(Srebrni zaslužni križec) dobil je Anton Prijatelj, nadpaznik prvega razreda v kaznilnici v Ljubljani in poveljnik oddelka kazencev v Kočah v priznanje požrtvovalne delavnosti pri požaru dne 14. avgusta t. l.

(Vabilo k veselici), ktero priredi v nedeljo 26. septembra godbeni klub s prijaznim sodelovanjem mešanega pevskega zbora v Kranji v čitalničnih prostorih s sledečim vspehom: 1. V. Bellini: Ouvertura k operi „Romeo in Julijeta“. — 2. „Opomin k petji“. Mešan zbor. — 3. A. Förster: „Domovina“. Mešan zbor s tenor-solo (nov). — 4. I. pl. Zajc: Potpouri iz opere „Zrinjski“. — 5. „Na planine“. Mešan zbor z alt-solo. — 6. A. Nedvč: „Nazaj v planinski raj“. Mešan zbor. — 7. V. Parma: „Slovanske cvetke“. Potpouri. — Začetek točno ob 8. uri zvečer. — Vstopnina: za osebo 40 krajcarjev, za rodbino 3 oseb 1 gold. Čisti dohodek je namenjen Kranjskemu godbenemu fondu.

(150 gld. podpore) dovolil je na predlog deželne predsedništva tukajšnji deželni odbor tistim prebivalcem Loško-potoške občine, ki so po kolero nesrečni postali. Revščina je po onih krajih že sama na sebi velika. Kdor bi hotel ubogim ljudem kaj pomagati, si bo pač veliko zaslužjenje pridobil.

(Darila za konjerejo) prejeli so 4. t. m. za Kočevski okraj sledeči gospodarji: Za žrebetne kobile: Anton Grebenc iz Grebene 40 gld., Anton Arko iz Ribnice 25 gld., Franc Oražen 20 gld., Josip Krese iz Kočevja 20 gl., Anton Čošarek iz Rakitnice 15 gld., Matija Sigmund in Janez Vesel iz Žigmaric vsak eno srebrno svetinjo. Za breje žrebice: Anton Pucelj 30 gld., Josip Čošarek iz Nemške vasi 20 gld., Franc Rankl iz Kočevskega 15 gld., Jurij Lesar iz Krobač in Anton Šile iz Brež vsak po eno srebrno svetinjo. Za žrebice: Jan. Kren iz Malgerjev in Štefan Hönigman vsak po 10 gld., Matija Hönigman iz Lipovice in

Franc Češarek iz Ribnice vsak eno srebrno svetinjo. Konj se je prignalo vseh skupaj 27 in sicer 13 kobil z žrebci, 8 brejih žrebic in 6 žrebic.

(Občina Bizeljka), v sodnijskem okraji Brežiškem, dobila je dovoljenja za tri nove sejme, to pa za 22. januarja, 26. marca in 25. oktobra vsakega leta. Če je takšnega dne nedelja ali praznik, obhaja se sejem prvi dan zatem.

(V Celjski okrajni zastop) izvoljeni so bili iz kmetijskih občin dne 18. t. m. gg.: Miha Vošnjak, deželni in državni poslanec; dr. Gregorec, drž. poslanec; Konrad Vašič, c. k. dvorni svetnik; vitez Berks, grajščak; Norbert Zanier, trgovec v Št. Pavlu; Karl Žuža, župan v Žaveu; Jos. Hausenbichler, posestnik v Žaveu; J. Lipuš, župan v Ivenci; Mih. Bizjak, grajščak v Pečovji in Bračič, župan Pletrovski.

(Schulverein) je posodil štajarskima občinama Razvanje in Radona denar; prva je dobila 600, druga 1300 gold. na posodo brez obrestno in brez odpovedno, toraj zastonj, toda pod pogodbo, da bo nemščina od drugega šolskega leta na ondašnjih šolah podučni jezik. Obe občini ste se prodali!

(Poštni debit.) V Turinu izhajajočemu listu čudnega imena „Il Diavolo rosa“ odpovedalo je ministerstvo poštni debit za dežele in kraljestva v državnem zboru zastopane.

Telegrami.

Dunaj, 23. sept. „W. Ztg.“ objavlja cesarski ukaz, s katerim se prepoveduje rubež vóz tujih železnic.

Trst, 22. sept. Tukaj so v poslednjih 24 urah za koleru zboleli 3, umrl je 1.

Levov, 22. sept. Okrajno mesto Kalusz je pogorelo. 300 hiš je vničenih, cerkve in uradnice so ostale. Prebivalcem posebno živeža manjka.

Budapešt, 22. sept. Za kolerino zbolelo je v poslednjih 24 urah 16, za kol. nostras 9 in za kol. azijsko 32 ljudi. 7 oseb je pa vmrlo.

London, 23. sept. V dolnji zbornici izjavil se je Churchill, da je vladi prav dobro znano, kako resne da so razmere na Bolgarskem in kako kočljive da še lahko postanejo. Vlada si bo vse prizadela, da se mir ohrani v Evropi.

Madrid, 23. sept. General Pavia prepovedal je časnikarjem pisati o razsodbi proti upornikom in pretresavati disciplino v armadi.

Narodno gospodarstvo.

Ameriško trsovje.

Sedaj naročajo vinogradniki ameriško trsovje, ker mu trtna uš ne škoduje. Sadijo v vinograde ter na-nje cepijo naše žlahtne evropske trse. Imamo že društvo avstrijskemu vinogradstvu v pomoč. To je l. 1886 z dovoljenjem c. kr. ministerstva za poljedelstvo dobilo iz inozemstva 150.000 rozeg trsa „Riparia sauvage“, kojega se trsna uš ne loti, in še več takšnega trsovja, katero tudi za pridelovanje vinik daje grozdja.

„Riparia sauvage-trsovja“ 100.000 došlo je iz Montpelliera, 50.000 in ostalo pa naravnost iz Amerike.

Slednje je bilo zavito v vlažen pesek in mah, jako lepo in kazalo že izrastkov. Veljá tisoč v Trst pripeljanih 20 gld.; zatoraj si bodo tega trsovja le bogatejši vinogradniki mogli naročevati. Za hitro popraviljanje po trsni uši ugonobljenih vinogradov pa sodi ono trsovje najbolj. Daje se namreč takoj v trsovnici cepiti in čez jedno leto v vinograd presajati.

Trsovje iz Montpelliera veljá 9 gld. tisoč, močnejše tudi 15 gld., to pa v Montpellieru. Rozge so izredno tanke, čemur se posebno kmetijski ljudje čudijo.

Toda kmalu se je pokazalo, da je v trsovnici večina teh rozeg lepo pognala ter le malo izostalo. Skušnje potrjujejo, da najbolj tanke rozge od „Riparia sauvage“ najkrepkeje poganjajo.

Večjim vinogradnikom je svetovati prirejati z Ripario sauvage zasajenih vinogradičev, da iz njih sami dobivajo trsovja zoper trtno ušico. Predrago „Riparia-trsovje“ ni in se priporoča kmetijskim podružnicam, da si ga omislijo.

Iz krajev, kjer trtna uši nimajo, dobilo je društvo po dobrotnosti ekselence grofa Perponcher-Sedelnickija, kraljevskih vrtov v Potsdamu nadzornika, 11.500 rozeg „Riparia-trsovja“, ki se je poslalo v Schwechat za tamošnjo društveno trsovnico. Po dobrotnosti prevzvišenega kneza Ferdinanda Lobkovicica prejelo je 800 „Riparia-trsov“, ktere je razdelilo.

Od g. Hintzeja v Ptuju dobilo se je 3900 rozeg „Riparia-trsa“. Iz krajev, ki še niso napadeni od trtna uši, došlo je mnogo naročil pa jim ni bilo še mogoče ustreči. Zatorej naj potrpijo, ustrezalo se jim boče pozneje.

Vodstvo društveno pozivlja sedaj vse kmetijske podružnice in društvenike, naj pošljejo svoja naročila, ako želijo trsovja „Riparia sauvage“. Ob enem naj naznanijo, hočejo li onih iz Amerike ali iz Montpelliera.

Na blankete, ki se pošljejo naročnikom, naj ti zapišejo, da bodo naročeno trsovje res za svoje vinograde rabili, ter zatem vrnejo društvu: Wien, I, Herrengasse Nr. 13, ker tako zahteva c. kr. ministerstvo poljedelstva.

Na Dunaji, dne 10. avgusta 1886.

Franc grof Koronini-Kronberg, l. r.,
predsednik.

Ludwig, podpolkovnik, l. r.,
začasni upravitelj.

Umrlj so:

21. sept. Katra Marjan, konduktierjeva hči, 15 let, Gradišče št. 8, jetika. — Janez Premierl, hlapec, 46 let, Kravja dolina št. 11, Paraplagie Catarh.

V bolnišnici:

18. sept. Neža Cimerman, dninarjeva hči, 9 let, Amyloide Degeneration trebušnih bul.
20. sept. Urša Brezovar, dninarica, 50 let, vodenica.

Tuji.

21. septembra.

Pri **Mattéu**: Max Baum, trgovec, iz Monakovega. — Avg. Laengenfelder, trgovec, iz Norimberga. — J. Lokančič, nadinženir, z Dunaja. — Baron Schönberger, c. k. F.M.L. iz Gradea. — Ernest Umfaher, c. k. zodporočnik, iz Strasa. — Stare, posestnik, iz Kamnika. — Mulej zasebnik, iz Vrhnike. — Hofbauer, trgovec z lesom, z družino, iz Trsta. — Cäsar agent, iz Trsta.

Pri **Stonu**: Goldscheider in Bundialek, trgovca, z Dunaja. — Viktor Bermann, trgovec, iz Hochingena. — L. Manhart, trgovec, iz Zagreba. — Franc Zajc, učitelj, s soprogo, iz Sele. — Mizzan, zasebnik, z družino, iz Reke. — Baron Lucatelli, zasebnik, z družino, iz Cormonsa. — V. Kumar, učitelj, iz Gorice. — Etelka pl. Ambrozy, iz Gorice.

Pri **Bavarskem dvoru**: Martin Stumpf, ptovalec, iz Württemberg. — Reiber in Vatter, potovalec, iz Göttingena.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.		728.44	+13.8	sl. svz.	del.oblačno	7.20
21. 2. u. pop.		728.70	+22.0	sl. jzap.	del.oblačno	dež
9. u. zveč.		728.81	+17.4	sl. jug	dež	

Čez dan nekoliko oblačno, zvečer grom, blisk in ploha. Huda ura trajala je eno uro. Srednja temperatura 17.7° C., za 3.9 nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

23. septembra

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	84	gl.	05	kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	84	„	85	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	117	„	20	„
Papirna renta, davka prosta	100	„	90	„
Akcije avstr.-ogerske banke	861	„	—	„
Kreditne akcije	276	„	90	„
London	125	„	40	„
Srebro	—	„	—	„
Francoski napoleond.	9	„	94 1/2	„
Ces. cekini	5	„	95	„
Nemške marke	61	„	40	„

Naroča se še lahko in tudi vsi izišli sositki dobivajo se v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani.

Vsebinska 16. zvezeka zabavnega lista „Deutscher Hauschatz“ je sledeča:

Text: Gottes Mühlen. Roman von Hermann von der Mosel. (Fortsetzung und Schluss.) — Die Jungfrau von Schanen. (Bündner Sage.) Gedicht von Ulrich von der Uhlenhorst. — Professor Louis Pasteur. — Die Kilima-Ndscharo (Schluss.) — Ein naturgeschichtlicher Humbug. — Die fünfte Säcularfeier der Schlacht bei Sempach. — Die indische Kunst auf der Londoner Colonial-Ausstellung. Von Dr. Adolf Heine. — Dr. Eugen Karl Valussi, Fürstbischof von Trient. — Neues aus dem ägyptischen Alterthum. — Bis zum Mittelpunkt der Erde. — Zur V. Säcularfeier der Universität Heidelberg. Von Dr. phil. Fr. Ess. — Der Strahder von Seeum. Erzählung von Hermann Hirschfeld. — Dr. Paulus Leopold Haffner, Bischof von Mainz. — Der Ameisenigel. — Allerlei.

Illustrationen: Prof. Louis Pasteur. — Eine wichtige Angelegenheit. Gemalt von H. Sondermann. — Ein guter Schluack. Gemalt von A. Lüben. — Beim Quacksalber. Gemalt von Werner Schuch. — Dr. Eugen Karl Valussi, Fürstbischof von Trient. — Sarg des Königs Ramses II. — Die Mumie Ramses II. — Der Erdball in einem Hundertmilliontel seines Durchmessers mit den Einschnitten der Oeeane und den Erhebungen der höchsten Berge in verhältnissmässig 50facher Vergrößerung. — Die höchsten Berge, das tiefste Bohrloch und die Tiefe des Meeres in einem Milliontel Verkleinerung. — Ein Eier legendes Säugethier: der Ameisenigel. Gezeichnet von G. Mitzel. — Der Mainzer Dom, von der Ostseite gesehen. Nach den Entwürfen des Dombaumeisters P. J. H. Cuypers. — Dr. Paulus Leopold Haffner Bischof von Mainz.

V čast presv. Trojici.

Sveta maša, zložil in založil ter posvetil blgrd. gosp. Antonu Foersterju skladatelj Ignacij Hladnik.

Na prodaj v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani po 60 kr. (7)

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

priporoča naslednje novo izišle knjige:

Putschögel, Predigten auf alle Sonn- und Festtage des Kirchenjahres, I. Jahrgang	1	gld.	80	kr.
Brynich-Fuchs, Katechetische Predigten, I. Band	2	„	23	„
Schmid, Grundlinien der Patrologie, II. Auflage	—	„	99	„
Mark, Exhorten, zunächst für die studierende Jugend, auf die Sonn- und Festtage des Schuljahres, I. Band	1	„	80	„
Prvi zvezek obsega za cerkvene praznike pripravne dogmatične, moralne in liturgične obravnave, isto tudi drugi in tretji zvezek. V četrtem zvezku bodo pa razne apologetične razprave. Da bo knjiga bolj priročna, pridjala se bota dva kazala; prvi obsegal bo govore za nedelje in praznike, drugi osnovo v abecednem redu.				
Frings, Predigten über die fünfzehn Geheimnisse des hl. Rosenkranzes	1	„	39	„
Manna puerorum in sortem domini vocatorum, v usnju, z rudečo obrezo	2	„	15	„

Ob enem se priporočamo za naročila na koledarje za l. 1887, katerih je že mnogo izišlo.

Naročila na časopise in dela, ki v več posameznih zvezkih izhajajo, se točno izvršujejo.

Najhitrejšje oskrbljujemo slovstvene reči iz raznih strok in vseh jezikov. (5)